

Datum: 19.02.2018

Medij: Politika

Rubrika: Politika

Autori: Redakcija

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM); manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Naslov: Ima li boljeg izbornog rešenja za manjine od prirodnog praga

Napomena:

Površina: 1064

Tiraž: 35000

Strana: 6

Има ли бољег изборног решења за мањине од природног прага

Према последњем попису становништва, у Србији живи 57.900 Хрвата, а највише има Мађара – 253.899. – Бошњак у Србији има 145.278. – Закон је до 2007. године предвиђао да је изборним листама националних мањина довољно 3.000 потписа подршке, али је Уставни суд ту одредбу прогласио неуставном, па је враћено 10.000 потписа

П рилком посете председника Србије Александра Вучића Хрватској, још једном је затражено обезбеђивање гарантованих места, пре свега у Скупштини Србије, за хрватску националну мањину у складу са, како је наведено, међудржавним споразумом. То би подразумевало исписивање нових изборних правила за странке националних мањина, али, по неким мишљењима, и измене Устава, а то ће, судећи по реакцијама, бити нешто око чега тешко може бити сагласности, преваходно међу онима којих се то тиче. У сваком случају, до решења се не може стигнути брзо, ни лако, уколико је жеља да се избегне стварање спорова на прилично широком пољу.

У Србији постоји 28 националних мањина и, како каже Расим Љајић, потпредседник владе и лидер СДПС-а, управо о томе се водило рачуна када је тражен изборни модел за странке националних мањина. Љајић истиче да је он аутор садашњег реше-

Балинт Пастор

Уколико се размишља о гарантованим местима, подржавамо ту могућност, пошто је она најбоља, али за то је, по мом мишљењу, неопходна промена Устава

Љајић истиче: „Ово је решење којим се никоме не поклањају мандати, али се олакшава могућност уласка представника националних мањина у парламент. Немогуће је у земљи која има 28 националних мањина и етничких заједница гарантовати место свим тим заједницама. На свету не постоји држава која има такво решење. Чак ни у Хрватској, која има знатно мањи број националних мањина, није свакој мањини загарантовано место, већ за једно место конкуришу, на пример, Чеси, Словаци, Мађари, па ко добије највише гласова од њих, улази у парламент. Ово је један здрав компромис.“

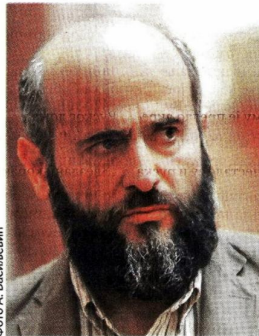
„Ми смо вагали све могуће моделе, тражећи најбољи, и ово садашње је најбоље јер омогућава једној мањини која има 0,4 одсто гласова да уђе у парламент. Ово омогућава сигуран улазак Хрватима у парламент, па и неким малобројнијим мањинама од њих. Овај модел даје могућност удруживања мањинских странака, али и са странама већинског народа, према томе, сваки други модел био би лошији. Апсолутно треба разговарати о правима, али оваква промена би била пуцањ у погрешну мету“, наводи Љајић.

Према последњем попису становништва, у Србији живи 57.900 Хрвата, а највише има Мађара – 253.899. Шеф посланичке групе SVM-а Балинт Пастор каже да је њима прихватљив постојећи систем природног прага. Истиче: „Уколико се размишља о га-

рантованим местима, подржавамо ту могућност, пошто је она најбоља, али за то је, по мом мишљењу, неопходна промена Устава. Тако да то не би могло баш брзо да се имплементира.“

Бошњак у Србији има 145.278, а више њихових странака у сваком сазиву Скупштине Србије успева да, самостално, освоји посланичке мандате, али има и оних који у парламент улазе на листама странака већинског народа. Муамер Зукорлић је на изборима учествовао самостално, његова Бошњачко-демократска заједница Сандака је освојила два мандата. Зукорлић каже да „сандашки законски оквир односа државе према мањинским народима и заједницама има добрих одредби, али га треба додатно унапредити“. Истиче: „Неопходно је да власт буде у сталном дијалогу с представницима тих заједница, како би се добила обострано прихватљива решења.“

Колико тачно има Албанаца, не зна се, пошто су они бојкотовали попис становништва. Део албанских партија бојкотије и изборе, али Покрет

Муамер Зукорлић

Неопходно је да власт буде у сталном дијалогу с представницима мањинских заједница, како би се добила обострано прихватљива решења. Садашњи законски оквир треба додатно унапредити

за демократско деловање учествује у изборној трици, у овом тренутку има једног посланика у парламенту, а у претходном сазиву имали су два. Шаип Камбери, који је био посланик у претходном скупштинском сазиву, каже: „Начин учешћа националних мањина на изборима, стварно је тежак, посебно за мале мањине, као што су Хрвати и, сво, ми. Нама је највећи проблем скупљање 10.000

Шаип Камбери

Начин учешћа националних мањина на изборима, стварно је тежак, посебно за мале мањине, као што су Хрвати и, сво, ми. Нама је највећи проблем скупљање 10.000 потписа

потписа, будући да капацитет једне странке која се простире на две-три општине није такав да можемо за дан да то завршимо. Ми се тиме бавимо и по месец дана и ништа не остаје за кампању. Зато је идеја о загарантованим местима добра, или неки други молалитет, који ће обезбедити националним мањинама, посебно оним највећим, макар једног посланика, а да се други део бира на изборима.“

„Треба то размотрити у оквиру евроинтеграција, али без обзира на тешкоће, ми и сада учествујемо на изборима, наше политичко опредељење је да кроз учешће у раду институција и стално покушавајући да будемо партнери владе, решавамо проблеме. Међутим, упркос томе, што је, овај пут, наш посланик гласао за избор Вучићевог, али и Владе Ане Брнабић, није испоштовано оно што смо се договорили“, каже Камбери.

Демократски савез Хрвата у Војводини, у парламенту је ушао на листи Демократске странке, баш као и свих ранијих година. Овај пут ДСХВ представља Томислав Жигманов. Он инсистира на спровођењу члана 9 споразума, који су потписале тадашња држава Србија и Црна Гора с Хрватском, који је озакоњен 2004. године. Истиче: „Модел природног прага одговара великим мањинама као што су мађарска и бошњачка, или територијално концентрисаним као што су Албанци, ниједна друга мањина од доношења закона није остварила могућност да буде заступљена ни у ре-

публичкој, ни у покрајинској скупштини.“

На подсећање да је он посланик, а да у парламенту не говори, каже: „Говорио сам о буџету и о законима о основном, средњем и високом образовању. С друге стране, посланичко, клубу коме ја припадам, ДС, никада није прихваћена нека иницијатива, а ту би, вероватно, и неке моје сугестије и предлози били укључени.“

Закон је до 2007. године предвиђао да је изборним листама националних мањина довољно 3.000 потписа подршке, али је Уставни суд ту одредбу прогласио неуставном, па је враћено 10.000 потписа. Риза Халими (ПДП) је више пута указивао на проблем потписа, предлагао враћање на старо,

Томислав Жигманов

Модел природног прага одговара мађарској и бошњачкој мањини, или територијално концентрисаним Албанцима, ниједна друга мањина није заступљена ни у једној скупштини

али то, због поменутог одлуке УСС, није прихваћено. Расим Љајић каже да има логике да мањинске листе имају мањи број потписа, кад већ имају и одредбу о природном прагу за прелазак пензуса. Жигманов каже да одредба о природном прагу „не даје резултат, он не одговара једној рањеној заједници као што је хрватска, о којој још увек 50 одсто српских грађана не мисли позитивно, а осећај слободне је недовољно развијен“. Мирјана Чекеревац

Расим Љајић

У Србији постоји 28 националних мањина. Садашњи закон предвиђа природни праг за странке мањина по коме је за посланички мандат довољно око 14.000 гласова

ња у закону, који предвиђа природни праг за странке националних мањина и по коме је за посланички мандат довољно око 14.000 гласова. Прича да је он овај модел предложио, да се с њим сложио Јожеф Каса, који је у то време био председник SVM-а, те да је он, након тога, овај предлог изнео странкама владајуће коалиције, као и да га је прихватио тадашњи премијер Војислав Коштуница и то је, „на крају крајева, усвојено“.

